

กิตติศักดิ์ ลักษณะ: การดำเนินงานและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 และ 4 (OPERATION AND PROBLEMS OF SCHOOL-BASED CURRICULUM DEVELOPMENT IN THE SOCIAL STUDIES, RELIGION AND CULTURE SUBJECT GROUP AT THE SECONDARY EDUCATION LEVEL)
 อาจารย์ที่ปรึกษา: ผศ.ดร.วลัย พานิช, 132 หน้า, ISBN 974-53-2592-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ในปีการศึกษา 2546 โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ จำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำหลักสูตรพร้อมกันในทุกระดับชั้น โดยใช้ระยะเวลา 1-6 เดือนในการพัฒนาหลักสูตรมากที่สุด มีครูในกลุ่มสาระมีส่วนร่วมมากที่สุดในทุกขั้นตอนของการจัดทำสาระของหลักสูตร ส่วนหัวหน้ากลุ่มสาระมีส่วนร่วมมากที่สุดในการเตรียมความพร้อมและการตรวจสอบหลักสูตร

1.1 ด้านการเตรียมความพร้อม โรงเรียนส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมโดยการวางแผนการดำเนินงาน การพัฒนาความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร การสำรวจสารสนเทศพื้นฐาน และการสร้างแรงจูงใจ

1.2 ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตร โรงเรียนเกือบทุกโรงเรียนมีการจัดทำสาระของหลักสูตรตามขั้นตอนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้โดยปรับใช้จากเอกสารรายละเอียดสาระการเรียนรู้แกนกลาง รวมทั้งนำเรื่องชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้ มีการกำหนดเวลาและจำนวนหน่วยกิตตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดโดยในระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจัดชั่วโมงเรียนขั้นต่ำของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ อย่างน้อย 160 ชั่วโมงต่อปีมากที่สุด ส่วนในระดับช่วงชั้นที่ 4 จัดหน่วยกิตขั้นต่ำของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ แผนการเรียนทางวิทย์เฉลี่ย 10.48 หน่วยกิต แผนการเรียนทางศิลป์เฉลี่ย 13.02 หน่วยกิต โรงเรียนจัดสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรรายวิชาในช่วงชั้นที่ 3 ในลักษณะรวมทั้ง 5 สาระในวิชาเดียวกันมากที่สุด ส่วนในช่วงชั้นที่ 4 จัดสาระการเรียนรู้ในลักษณะจัดแยกเป็นรายวิชาตามสาระทั้ง 5 มากที่สุด โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ทั้งแบบแยกตามสาระ บูรณาการในกลุ่มสาระ และระหว่างกลุ่มสาระ อีกทั้งมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และมีการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

1.3 ด้านการตรวจสอบหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่มีการตรวจสอบความครบถ้วนและความเชื่อมโยงของหลักสูตรตามมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาหลักสูตร

2. ปัญหาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ พบว่า โรงเรียนประสบปัญหามากในการเตรียมความพร้อมและการตรวจสอบหลักสูตร ส่วนด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรเป็นปัญหาน้อย

4683654827: MAJOR TEACHING SOCIAL STUDIES

KEY WORD: SOCIAL STUDIES SUBJECT GROUP/ SCHOOL-BASED CURRICULUM DEVELOPMENT

KITTISAK LAKSANA: OPERATION AND PROBLEMS OF SCHOOL-BASED CURRICULUM DEVELOPMENT IN THE SOCIAL STUDIES, RELIGION AND CULTURE SUBJECT GROUP AT THE SECONDARY EDUCATION LEVEL. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. WALAI PANICH, D.Ed., 132 pp. ISBN 974-53-2592-9

The purpose of this research was to study operation and problems of school-based curriculum development in the social studies, religion and culture subject group at the secondary education level in school implementing Basic Education Curriculum B.E 2544 in B.E 2546 academic year. The samples who were the informants were 278 heads of social studies subject group. The research instrument was a set of questionnaire. The collected data were analyzed by frequencies, percentage, means of arithmetic and standard deviation. The results of the research were as follows:

1. Operation of school-based curriculum development in the social studies, religion and culture subject group: it was found that most of the schools developed curriculum at all levels at the same time and spent 1-6 months in the process of curriculum development. Teachers had involved in every stage of curriculum organization process. Heads of social studies subject group involved mostly in stage of curriculum preparation and curriculum evaluation.

1.1 The curriculum preparation stage: most of the schools prepared for curriculum development by planning, developing staff's curriculum development competencies, survey of basic information and stimulating motivation.

1.2 The curriculum organization stage: most of the schools organized curriculum content in accordance with the procedures of the Ministry of Education. Schools adapted core curriculum content to be implemented in school social studies content and community and local wisdom were included in school-based curriculum. Time allocation and numbers of credits are fixed according to the Ministry of Education: 160 hours per year and minimum credits for science and arts programs were 10.48 and 13.02 credits consequently. Most of the schools organized curriculum content by combining 5 substances at lower secondary level while separate subject based on 5 substances were organized at upper secondary level. Units of teaching were organized in various approaches: separate discipline, integration within discipline and across-discipline areas. Lesson-plans were designed in advance and then follow-up by the improvement of lesson-plans.

1.3 The curriculum evaluation stage: most of the schools evaluated the completion and alignment of social studies school-based curriculum with social studies learning standards and including content reliability.

2. The problems of the operation of school-based curriculum development in the social studies, religion and culture subject group: there were most problem in the curriculum preparation and curriculum evaluation stages but there was less problem in curriculum organization.